

Sotsiaalministeerium

Terviseminister Karmen Joller

Karmen.Joller@sm.ee

Puudega inimeste õiguste poliitika juht Kadri Mets

Kadri.Mets@sm.ee

Suur-Ameerika 1,

10122 Tallinn

28.08.2025

Essity arvamus ja ettepanekud sotsiaalhoolekande seaduse, ravikindlustuse seaduse ja meditsiiniseadme seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsusele

Esitame teile Essity Estonia OÜ (edaspidi Essity) arvamuse ja ettepanekud Sotsiaalhoolekande seaduse, ravikindlustuse seaduse ja meditsiiniseadme seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsusele.

Tunnustame Sotsiaalministeeriumi algatust kahe paralleelselt toimiva süsteemi integreerimiseks. Kehtiv korraldus on keeruline, dubleeriv ning ressursimahukas nii inimestele, spetsialistidele, ettevõtetele kui ka riigile.

Küll aga tekitab muret inkontinentsi abivahendite üleviimine tervishoiusüsteemi. Tegemist on hetkel sotsiaalvaldkonnas riigi jaoks suuruselt teise ja väga suure kuluga abivahendite loetelus. Samuti on erinevate inkontinentsitoodete maht ehk ridade arv loetelus suur. Ühest süsteemist teise üleviimisel näeme peamise probleemina fikseeritud hinnaga sõlmitavate kokkulepeteni jõudmise keerukust, mis omakorda piirab konkurentsi ning kitsendab tootevalikut lõpptarbijale.

Covid-19 kriisi algusest peale on tootmishinnad märkimisväärselt kõikunud ja me prognoosime, et ettearvamatud arengud muutlikus maailmas põhjustavad hindade sagedasi muutusi ka tulevikus. Samuti muutuvad toodetel erinevad parameetrid, pakendid, imavused vms. See tähendab, et muudatuste rakendumisel tuleks arvestada mitte ühekordse taotluste arvu kasvuga, vaid taotluste hulk püsiks ka edaspidi kõrgel tasemel. Tervisekassa süsteemis on võimalik esitada uusi taotlusi kaks korda aastas, kuid sellisel juhul oleks töömaht nii Terviseameti kui ka Tervisekassa jaoks sedavõrd suur, et kavandatud tööjõuressursiga võib menetlusprotsess osutuda keerukaks.

Ainuüksi Essityl on inkontinentsitoodete valdkonnas ühe brändiga ligikaudu 70 toodet, millele tuleks avaldus teha. Seetõttu juhime tähelepanu, et Ravimiameti meditsiiniseadmete osakonna ja ministeeriumi püsiv töömaht kasvab planeeritud tööjõule liiga mahukaks võttes arvesse kogu abivahendite loetelust ülekantavad toodete nimekirja.

Eelkõige näeme, et kitsaskohaks menetlemistel saavad Meditsiiniseadmete ja abivahendite andmekogu (edaspidi MSA) registreerimised. Hetkel on MSA registreerimised väga ajakulukad, seda eelkõige just Terviseameti menetlejate vaatenurgast. Menetlusprotsess on pikk ja tihti on keerukas mõista menetlejate nõudeid, sest need varieeruvad avaldusest avaldusesse. Korduvad Terviseameti ja maaletoojate/levitajate vahelised koosolekud, infotunnid pole paraku protsesse sujuvamaks muutnud. Protsesside ja nõuete ebapiisav selgus ning nende sagedased muutused põhjustavad ülemäära

tähelepanu kõrvalistele detailidele, mis omakorda suurendab bürokraatlikku koormust ja pikendab menetlusaega.

1. ettepanek: Arvestades, et kõik Euroopas levitatavad tooted tuleb registreerida üleeuroopalises EUDAMEDi andmebaasis, soovitame kaaluda topeltmenetluse vajalikkust. Topeltmenetluse vältimiseks võiks MSA ülesanne olla EUDAMEDi nõuetele vastavuse kontroll.

Arvestades ebastabiilseid tootmishindu ning ajamahukat registreerimisprotsessi MSAs, juhime tähelepanu, et kui hinnakokkulepete sõlmimine ei ole ajakohane ja toimub viiteajaga, siis tõuseb müüjatele hind enne, kui hinnakokkulepet muuta jõutakse. See omakorda võib viia tootevaliku märkimisväärse kitsenemiseni lõpptarbijale ning sisulise konkurentsi vähenemiseni.

2. ettepanek: Hinnakokkulepete asemel palume kaaluda senise Sotsiaalkindlustusameti (edaspidi SKA) süsteemi kasutamist, kus on seatud hinnapiir tootegrupile ehk riik otsustab, millises ulatuses tootegrupi hinnast finantseeritakse.

3. ettepanek: Tagada tuleb piirhindade kujundamise läbipaistvus, tehes avalikuks arvutuskäigud ja analüüsi. Kuigi viimase paari aasta jooksul on inkontinentsitoodete piirhinnad kahel korral tõusnud, püsisid need eelneva seitsme aasta jooksul muutumatuna. Selle perioodi jooksul tõusid turuhinnad mitmel korral, kuid hindade korrigeerimist ei peetud vajalikuks, kuigi SKA piirhinda määratlev põhimõte näeb ette, et vähemalt kaks kolmandikku turu tehingutest peab toimuma sama piirhinnaga või odavamalt. Selline lahendus ei ole optimaalne, kuna see sunnib tootjaid hoidma hinda piirhinna lähedal olukorras, kus on olemas objektiivne vajadus sisendhindade tõusu tõttu toote hinda tõsta.

4. ettepanek: Kuna antud muudatuste raames plaanitakse üle vaadata nii hüvitamise tingimused (sihtgrupi kirjeldused, hüvitatavad kogused, hüvitamise kestused, piirlimiidid jms), siis juhime tähelepanu, et antud ülevaatus tuleks korraldada nii, et muudatused vastaks tegelikele vajadustele, ei koormaks liigselt tervishoiusüsteemi, ei piiraks vaba turu konkurentsi ning tagaks abivajajale vähemalt senisel osamääral hüvitamise.

Lugupidamisega

Liina Üksik

Müügijuht

Essity Estonia OÜ